

GAZETA TRANSILVÂNIEI

On. Biblioteca Universității (2 exempl.)
2317
SIBIU

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA,
1838

GHLBARIȚIU ȘI SFINȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADM.
BRAȘOV
B-dul REGELE FERDINAND
Abonamentul anual lei 200. Autorități și
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 27 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

5 Aprilie 1942

Anul 105

Praznic

de V. Branisce

Copleșiți de creștinească evlavie
prăznuim Învierea Domnului. Dangătul
clopotelor răzbate în noapte și luminițe
sfloase licăresc în mâni pioase. Ele se
aprend în noaptea învierii pe tot cuprin-
sul pământului românesc. Ele străjuiesc
departe la răsărit pe morminte proaspete.

Iar camarazii cu mâna încleștată
pe armă și cei pierduți pe drumuri de
prapas le simt pălpăirea în inimi, ca'n
uremile de altădată, când, veseli, urcau
în cete spre biserica din sat. Ei își re-
văd printr-o pânză de ceață casa pă-
rintească.

Someșul cotește dincolo de luncă și
din sălcii se desprinde sprințară Zamfira.

Intr'un sat dela izvoarele Mureșu-
lui, o bătrână se închină cuvioasă cu
gândul la fecior.

Dela Feleac mai spre vale, ard în
catedrală făclii de ceură.

Așa ne-a fost dat să înțelegem
pentru întâta oară cuvântul scripturii în
toată adâncimea sa. Căci jertfa Mântui-
torului, vândut pentru treizeci de arginți,
asprimea sușului spre Golgota și mâr-
șăvia lui Pilat, care și-a spălat mâinile,
pentru ca să-L lase pe Fiul lui Dumne-
zeu pradă uneltirilor oarbe, au câștigat
în sufletele noastre un nou înțeles.

Și neamul nostru urcă greu încer-
cat asprul drum al Golgotei. Trupul
țării a simțit înfipt în el piroanele răs-
tignirii. În dreptul fiecărui braț al crucii
ni s'a smuls pământ din pământul nostru
și ni s'au robii suflete.

Pentru eliberarea trupului acesta,
schințuit și batjocorit pleacă și azi ca și
ieri și alaltăieri unul câte unul dintre
noi. Rândurile ni se răresc. Pentru răs-
cumpărarea unor greșeli, de care nu am
fost vinovați, trebuie să plătim prețul jert-
fei celei mari. Trăim primăvara ispășirii.
Prin sângele curat al celor mai buni și
mai fără de prihană se încheagă zorile
mântuirii. Iar jertfa lor curată și întrea-
gă răscumpără un trecut de păcate.

De aceea praznicul învierii ne gă-
sește pregătiți pentru marea taină a nea-
mului. Ne găsește întăriți în credință.
Căile viitorului ni se deschid primitoare.
Ele ne duc spre lumina veșnică a ade-
vărului dumnezeesc.

În curând, cei ce se vor apropia
de piatra mormântului nostru, vor găsi
lespedea prăvălită, așijderea femeilor cu-
cernice ce veniseră aducând miresme ca
să-L ungă pe Mântuitor.

Căci întocmai ca Domnul, care a
înviat din morți „cu moartea pre moarte
călcând”, după zisa scripturii, și neamul
nostru crede și așteaptă împlinirea drep-
telor sale năzuințe.

INVIEREA

de I. Bozdog

Un cuvânt magic, ce are pu-
terea de a mângăia și întări cre-
dința celor buni, de a cutremura
conștiințele cele amorțite reinnoind
fiorii credinței vii în cei moleșiți
și indiferenți. Este temeiul moral
al unei concepții și norme de
vieată nouă. Este în același timp
groaza celor ce au provocat
moartea și au fost cauza nemij-
locită a celei mai adânci și ne-
pătrunse minuni: a învierii Dom-
nului din stricăciunea morții.

Învieria este triumful ade-
vărului asupra nedreptății și
piatra din unghiul temeliei vieții
creștinești. „Dacă n'a înviat Hristos
deșartă este propovăduirea noastră,
deșartă este și credința noastră”,
zice apostolul neamurilor Pavel.

Să condamni la moarte pe cel
nevinovat, numai fiindcă acesta nu-ți
recunoaște stăpânirea ta imorală,
numai fiindcă își cere dreptul la
vieată pentru cei buni și cu suflet
creștinesc ai lui. Să-i cauți pricină
îndelungată și prilej de a-l pierde
pe orice cale, numai ca prezența
lui să nu-ți fie o continuă mus-
trare, numai ca fărădelegile tale
să nu fie vădite din fața lui suptă,
din trupul lui istovit și din mu-
țenia limbii cu care te muștră.
Să ții ani îndelungați pe Fa-
riseii și Cărturarii legii tale, care
să caute formule și justificări pen-
tru egoismul, lăcomia și pofta ta
nesăbuită de stăpânire tirană. Să-i
pui pe urma celui ce vestește

frăția între oameni și dragostea
deaproapelui iscoade care să-l
ispitească mereu, să-i răstălmă-
cească fiecare cuvânt, toate faptele
de milostenie încă ne văzută între
muritori, ca aceștia împotriva evi-
denței și mărturiei miilor de parti-
cipanți la vindecări și învieri, — cum
a fost a fetei lui Iair și a drep-
tului Lazar, — să-l numească în-
șelător, răsvrătitor și stricător al
legii.

Este sinistra dovadă a pier-
derii simțului de judecată și a
prăbușirii, pe care stăpânitorii ne-
drepti ai puterii lumești și-au pro-
vocat-o singuri.

Mijloacele de spionare și pâră
nedreaptă au culminat în teroarea
cu care i-au alungat frații și
ucenicii, care stăruiau totuși alături
de El pe drumul greu al Golgotei.

Judecătorii nu i-au găsit Lui
nicio vină, de aceea l-au purtat
dela Ana la Caiafa, și iarăși la
Pilat. Nici acesta nu i-a găsit vină,
de aceea spălându-și mâinile le-a
aruncat pârătorilor istorica osândă:
„voi veți vedea”.

Au început apoi chinurile
pierzării și călăii au fost lăsați
să-și facă de cap, „ca să se pli-
nească Scripturile”.

După ce l-au ferecat, i-au luat
la goană pe toți care-l iubeau sau
vorbeau aceeași limbă. „Și tu ai
fost cu el, căci limba ta te arată

Continuare în pagina 5-a

„JUNI” BRAȘOVENI

— Momente, practici, curiozități —

de N. Babote

Obiceiuri și datini dintre cele
mai variate și mai interesante sunt
legate, pe tot cuprinsul locuit de
Români, de sărbătorile Învierii
Domnului. Ele sunt adeseori oglinda
vie a trecutului și a vieții noastre
sbuciumate. În ele se manifestă
cu tărie credința vie a poporului,
sufletul și conștiința națională a
neamului nostru.

În Scheii Brașovului aceste
datini se țin lanț o săptămână în-
treagă, concretizându-se într-o pu-
ternică manifestație populară și
constituind originalul și pitorescul
obicei al „Junilor” brașoveni.

Asupra originii acestui obicei
și asupra semnificației zilei de Mier-
curi, după Paști, cea mai atră-
gătoare zi, momentul culmi-
nant al întregului șir de manifes-
tații, am făcut o seamă de refle-
xiuni în coloanele acestui ziar.*) Cu
acea ocazie arătam că „Junii
nu mai sunt un simplu obicei,
cum ar crede cineva, ci un întreg
ansamblu de obiceiuri, cu foarte
vagi legături între ele, cu practici
și curiozități dintre cele mai strani
și tocmai pentru aceea este foarte
greu de găsit adevărata lor sem-
nificație”.

Cu scurgerea vremii multe
practici s'au deformat, unele au

*) Vezi Gaz. Trans. Nrii 27 și 29
din 1941.

— Continuare în pag. 3 —

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVÂNIEI”

IN NORDUL MOLDOVEI

de A. P. Bănuț

Încă din vara anului trecut am
fost chemat de nepoata mea de soră,
Melania Bercan și de soțul ei, doctorul
chirurg și fostul prefect Valeriu V. Bidu,
să viu să-i văd.

După ciuntirea Ardealului, ei s'au
refugiat dela Sf. Gheorghe, unde-și a-
veau un rost bine statornicit, tocmai
la Tg. Neamț, târgușor în care la ince-
put nu-i cunoștea suflet de om, având
a lupta în cursul anului trecut, cu multe
și mari greutăți.

Chemat, cum vă spun, am pornit
în ziua de 30 Decembrie 1941 din
Tinca Bihorului, prin Ciumeghi, la Arad
și de acolo ață la Brașov. După ce-am
sărbătorit presara Anului nou în ves-

tita urbe Corona de sub poalele Tăm-
pei, cu rudele mele, în foarte simpatica
societate a fraților Popovici (Traian și
Căp. Dedu) la cumnatul acestora și vă-
rul nepoților mei, doctorul și mult
apreciatul publicist Mircea Suciu-Si-
bianu, — am mai zăbovit o zi și ju-
mătate în vilizoara cu splendida per-
spectivă spre Tara Bâsei și Secuime,
a doctorului Bidu, iar în ziua de 2 Ian-
uarie 1942, sfidând gerul și viscolul,
am luat-o întins spre București.

În Capitală am mas opt zile în-
cheiate, găzduit în ospitaliera locuință
a Lt.-Colonelului Adam Mitache, unul
din cei 13 fii ai vestitului boer și mare
moșier moldovean, „Conu Adam dela

Huși”, prin urmare moldovean și fiul
său și — nu știu cum, parcă mai mult
prieten bun, decât rudă prin alianță.
Dela dânsul, în ziua de 9 Ianuarie, la
ceasurile 3.25, după masă, într-o îm-
bulzeală numai ca aceea am urcat în
acceleratul de Cernăuți, care împotriva
vitezei ce-ar fi trebuit să i-o atribuim,
m'a adus încet-încet, până a dat bunul
Dumnezeu de-am „agiuns”, hăt târ-
zior, la Pașcani. Aci, în restaurantul
suprapopulat al gării, plin de aburi de
ceai și miros de fum de țigare, de iz
de sprizuri și de bere, într-o societate
foarte amestecată, a trebuit să aștept
cu răbdare creștinească dela 1 după
miezul nopții până la 6 dimineața, în-
tre tineri și veseli soldați germani, ce
păreau a merge la nuntă și nu înspre
înghețatul front de răsărit; apoi o
seamă de călători osteniți ce peste-un
ceas plecau și ei cu trenul de per-
soane, unii spre Cernăuți, alții spre
Iași; sau prea puțini localnici, întâr-
ziați întâmplător în restaurantul gării și
vr'o douăzeci de condamnați ca și

INSTANTANEE

Din Paștile

Cine și-ar putea închipui sărbătoarea Invierii altfel decât întovărășită de flori, de cântec și de soare? Invierea lui Crist, învierea naturii. Curățirea inimii de păcate, de noroiul ce-l îngrămădește vieața zi cu zi, clipă cu clipă. A inimilor înțeleg, ce mai pot fi curățite prin sfânta cuminecătură a dublei învieri, căci multe din cele ce se vor apropia acum de miraculosul potir vor rămâne cum sunt, păstrându-și particularitatea lor de urgență și duhoare grea, ca un vas în care a fost păcură odată. O și câte nu sunt astăzi așa!

In copilăria mea, jucându-mă prin podul casei noastre, am găsit odată o carte veche, o carte sfântă cu file îngălbenite, cu scoarțele de piele neagră scoarțită. Am deschis-o, dar n'am putut citi în ea, era scrisă cu litere cirile. Avea însă chipuri ce parcă le văd și acum.

Era pe o pagină forma unei inimi, cum ar fi inima omenească dacă ai tăia-o cu un cuțit prin mijloc, așa ca o parte să cadă spre șira spinării și cealaltă spre capul pieptului. In inima aceea era zugrăvit — ce-i drept cu linii cam nătângi — un interior, interiorul inimilor în care sălășluiește binele și Dumnezeu. In mijloc, potirul cuminecăturii ce radia lumină împrejur, așezat pe doi crini albi încrucișați. Simbolul curățeniei, al nevinovăției. Într-o parte, sus, sta omul pe patul morții, omul a cărui inimă o vedeam eu. Fața lui era senină. Un înger priveghea la căpătâiu și satana nu putea să se apropie.

Pe altă pagină, o altă inimă de om despicată în două. Vai, ce grozăvi erau într'ansa! Mi-aduc aminte c'am fugit din pod înspăimântată. Mi se părea că din unghiurile întunecoase răsăreau diavoli și se rânjeau la mine. In inima aceasta era zugrăvit un interior în care sălășluia satana. In mijlocul ei era scara și uneltele de crucificare — îl crucificase pe Crist. Omul și aici zăcea pe patul morții. Era desfigurată la față. Diavoli, o mulțime, stăteau în jurul lui, întindeau de cearșafe, nerăbdători să-l ia sufletul. Iar îngerul, sfântul înger, ascunzându-și cu-mănilă fața, se depărta de-acolo îndurerat.

Vin Paștile. In fața mormântului deschis în care s'a plămădit veșnica noastră vieață, voi creștini cu numele și cu sufletul, priviți o clipă în inimile voastre și alungați afară pe mamonul, să se sălășluiească în ele îngerul Domnului.

Ecat. Pitiș.

Spicuiri

din dicționarul greșellor noastre de limbă

de Ax. Bancu

XXIV

Alte două cuvinte, care în gura și scrisul unora încep să se simtă rușinate în haina moștenită dela înaintași sunt: *tuturor* și *familiar(ă)*, — vorbe pe care, azi încă mai pușintei, mâne însă de sigur mai mulți, vor căuta să le treacă la capitolul *arhaismelor*, adoptând formele „mai elegante“, mai „aristocratice“: *tutu/or*, *fami/ial(ă)*.

Avem chiar slujitori ai altarului, care, ca „oameni ai progresului“, nu mai rostesc: „Pace *tuturor*!“ — cum se găsește consacrată de veacuri expresia — ci *tuturor*.*)

Și cum analogia joacă un rol important în modelarea fizionomiei cuvintelor unei limbi, să nu ne mirăm dacă mâne, poimâne — ajutată și de factorul „imitație“, care verifică teoria lui Darwin nu numai în materie de modă — ne va modela și numeralul *amânduror* în *amânduror*; iar pe urma lui *fami/ial*, ne vom trezi îmbogății și cu: daruri *princiale*, *pietri funerale* etc.

De ce nu? Acestea ar avea cel puțin justificarea unui aspect fonetic mai variat evitând repetarea sunetului *r*; ar putea invoca în sprijinul lor fenomenul *disimilației* (cfr. *urci/or-ulci/or*, *tu/bure*, *tu/bure*). Justificarea pe care familiarizații (era să zic *fami/lizații*) forme *fami/lal* nu o pot invoca. Iar argumentul că și în franțuzește se găsește forma *fami/lal*, e prea neserios, prea subred, ca să poată înlocui forma îndeobște întrebuințată. De aceea, în toaleta-i franțuzească, ea rămâne în limba noastră o... *filifsonerie*.

Unii dintre cetitorii noștri se vor mira că cei cu slăbiciune pentru această formă n'au modificat și aspectul fonetic al celorlalte expresii aparținând familiei acestui cuvânt (*a familiariza, familiaritate*). Căci consecvența așa ar cere-o. Pricina trebuie căutată tot în limba franceză, în care fonetismul acestor expresii corespunde fonetismului formelor românești: *familiariser, familiaritate*. Deci, cu *r* nu cu *l*. Norocul nostru. Altfel, ar fi năpărlit și ele în: *fami/lia/zare, fami/litate*.

Avem în limbă, adevărat, vorbe de felul: *familiar, familial*. Acestea, însă au înțelesuri diferite.

Așa, d. p., *ordinal* și *ordinal*. Cel dintâi (*ordina*) întrebuințat pentru indicarea ordinii în care urmează, a locului pe care-l ocupă un lucru sau o ființă într'un șir de lucruri sau ființe de același fel. D. e. *numeral ordinal* (al treilea, a patra).

Al doilea (*ordinar*), au înțelesul de: obicnuit, comun, vulgar. D. p.

*) Formă care, deși se găsește și la unii scriitori mai vechi (d. p. la Bălcescu), nu s'a putut încă încetățeni în limba comună.

vieață ordinară, buget ordinar, vorbe ordinar.

Tot cu înțelesuri diferite se întrebuințează vorbele: *original* și *originar*, — primul însemnând, în artă și literatură, opusul copieii sau imitațiunii (D. p. Tabloul acesta nu redă fidel *originalul* — modelul după care a fost făcut), deci ceea ce are nota originalității, a noutății (idei *originale*). In viața practică, numim „*original*“ ceea ce constituie particularitatea cuiva, ceea ce se abate dela obiceiurile și convențiunile sociale (om *original-ciadat*). Tot *original* numim și ceea ce are caracterul originii (documente *original*).

A doua formă are cu totul alt înțeles. Prin ea indicăm ceea ce moștenește dela *origine*, dela *obârșie* (defect *originar*) sau ceea ce arată descendența de undeva (*Cutare e originar* din Constanța).

La fel de diferențiate ca înțeles sunt și vorbele *arbitrar* și *arbitral*. Act *arbitrar* = act ilegal, despotic. Tribunal *arbitral* = tribunal compus din „arbitri“ (persoane alese spre a hotări într'o neînțelegere). Judecată *arbitrală* = judecată rostită de arbitri.

Nu e tot așa în cazul formelor *familiar* și *fami/lal*, înțelesul formei ultime fiind identic cu al formei prime. Impotriva introducerii în limbă a formei terminate în *l* nu s'ar putea ridica nici o obiecțiune, în cazul că aceasta ar îmbogăți limba cu o nuanță de înțeles diferit de al formei terminate în *r*. Nu e, însă, cazul. Și atunci, te întrebi cu drept cuvânt: Pentru ce sporirea confuziilor și încurajarea celor înclinați să ne modeleze vocabularul după capricii sau după calapoade străine?

Vom zice și scrie așa dar: cerc *familiar*, atmosferă *familiară*, certuri, intimități *familiale* etc., lăsând „*fami/lia/ul*“, pentru garderoba celor cu gusturi „mai rafinate“.

mine să aștepte Autobuzul C. F. R. care ne-a pus, în sfârșit, la orele 8 dimineața — pe-o nea groasă de două palme și-un viscol zănațec cântând game cromatice și... subțirel de tot, că-ți tăia par'că obrazul cu tăiușul unui briciu nevăzut, — drept în mijlocul Târgului Neamț în fața „Catedralei“ ortodoxe, în fața căreia e și Stația autobuselor.

In închipuirea mea îmi făurisem de mult o imagine a Neamțului, cunoscut din falnică istorie a Moldovei și mai ales din scrierile lui Ion Creangă. Fantazia mea înfășurase târgușorul în sentimentul cald și duios ce ți-l sugerează în veci frumoasele „Amintiri“, întraurite de minunatul dar de povestitor al marelui moldovean din Humuleștii de Târg.

De „Tara de sus“, vreau să zic de pământul românesc dinspre Bistrița și Siret, se leagă vechea istorie a Moldovei. Spune undeva distinsul nostru profesor Simeon Mehedinți, că în

mișcarea noastră culturală ar trebui să se vorbească mai ales de acest „centru moldovenesc“.

Cunoșteam deci, cum vedeți, din scrieri, romanticul unghiu nordic al Moldovei viteze, bune, cuminte. Știam că-i plin de cele mai strălucite aduceri aminte istorice, de glorioase câmpuri de lupte, de faptele de seamă ale unei ilustre serii de conducători de oaste și de țară: moldoveni mari și luminați, trecuți cu toată vrednicia în paginile *Analelor României*. Auzisem încă de copil despre frumusețile firești și farmecul unic al vestitelor mănăstiri de călugări și de maice: *Neamțu, Secu, Agapia, Văratecul* și celelalte. (Ba avusesem în vara anului 1929 norocul, să primesc tablourile „în peniță“ ale acestor lăcașuri sfinte, zugrăvite la fața locului de pictorul Kaindl, trimis anume, în scopul acesta, de către multregretata Regină Maria).

Cetisem, de când eram elev de liceu, despre „Cetatea Neamțului“, Dumbrava Roșie Răsboieni, auzisem, ba

văzusem cu ochii mei în 1921 minunile împietrite ale *Bicazurilor* și mă cutremuram în gândul meu de înouat pisc al *Ceahlăului*, de-asupra căruia, de-atâta vreme „stă la pândă duhul rău“... Singuratec și majestos virf de munte ce se vede, în serile limpezi, nu numai din șesul *Romanului* și de pe dealurile ce înconjoară *Iași*, ci chiar de pe malurile *Prutului*. Cunoșteam din cărți și broșuri și stabilisem chiar locul pe harta Județului Neamț, al anumitor târguri și așezări satești, în căutarea asta de Moldova dinspre munte trezea mereu în mintea și 'n inima mea, amintiri romantice, pline de răvnă patriotică, de glorie ostășească, de literatură și artă, — căci din acest de Dumnezeu binecuvântat colț de Moldova de mează-noapte au răsărit, între alții, *Ștefan cel Mare, Vasile Alecsandri, Mihail Eminescu, Vasile Conta, Ion Creangă, Nicolae Iorga, George Enescu*, — ca să nu amintesc decât șapte culmi ale mândriei noastre naționale.

PREDICI ÎN PUSTIU

Reforma vieții

A te naște om nou, a reinvia și tu cu Isus de ziua sfântă a Invierii Domnului înseamnă, vorbind în terminii noștri practici: *reforma vieții*. In terminii militari reforma înseamnă a fi trimis definitiv la vatră ca neapt de serviciu. Nu de această reformă vrem să vorbim. A reforma legile sau moravurile înseamnă a le face mai bune, mai apropiate de spiritul evanghelic.

Să ne reformăm cu Invierea Domnului și cu primăvara ce vine și noi vieața noastră. E ușor de zis, dar nu știm cum să începem. Suntem cu totul desorientați, când ni se cere o reformă a vieții noastre. Nu știm ce avem de reformat.

Fiecare însă simte în subconștientul său care au fost piedecile principale în calea progresului, care au fost greșelile, pentru care a avut mai mult de suferit, care au fost păcatele, care i-au făcut mai multe muștrări de conștiință. Nu se poate pune deci sub formule matematice reforma vieții, dar totuși cred că pot rezuma în cele următoare esențialul unei vieți noi, mai senine, mai frumoase, mai pline de roade:

Ore fixe de culcat și de sculat. Să nu cumva să uităm, că sculatul de dimineață este, cum se zice în cărțile sfinte — izvorul științei, sănătății și sfințeniei. Eu aș îndrasni chiar să spun, că dela sculatul de dimineață pornește reforma vieții tale fizice și psihice. In goana ta de peste zi, în sgomotul vieții nu mai ai timp de o mișcare sănătoasă pentru corpul tău. Este adevărat că și în orele târzii de noapte poți găsi puțină liniște, dar atunci inversezi cu totul legea somnului fiziologic, care precizează: cel puțin 2—3 ore de somn înainte de miezul nopții.

Popoarele, care au părăsit bunul obicei al sculatului de dimineață, toate au degenerat, iară tot ce a avut mai sănătos omenirea de-a-lungul veacurilor, excluzând de aci cu totul pe marii scriitori cu tendințe imorale, s'au recrutat din cei ce au iubit sculatul de dimineață și munca sănătoasă în primele ore ale dimineții.

Reforma vieții tale? Incepe dela sculatul de dimineață. Dacă te mulțumești cu 6—7 ore de pat, cât e perfect suficient pentru orice adult, îți rămâne timp și pentru corpul și pentru sufletul tău. Eu sunt perfect convins, că noi ca indivizi, luați aparte, și omenirea în totalitatea ei, am trecut prin atâtea dezastre, fiindcă poate cele mai importante hotăriri le-am luat în orele târzii de seară, cu capul buimăcit, uneri de prea mult fum de țigară și băutură și mai ales cu sufletul plin de mânie și dor de răzbunare. Incepe deci reforma vieții tale cu sculatul de dimineață, la oră fixă și cu jurământ solemn, că orice mânie te-ar cuprinde să o topești în cazanul mare plin de bunătate al inimii tale.

Dr. M. Suciu-Sibianu

Dar am și amintiri personale, legate de Moldova asta de Nord.

Numai colea, la o palmă de loc de județul Neamțului, în *Onești Băcăului*, mi-am dat acum sunt 23 de ani părțicia mea de contribuție pentru mărirea țării, în campania întregitoare de neam din 1916—18. In Onești, la Comandamentul Corpului IV de Armată, sub ordinea Generalilor *Eremia Grigorescu* și *Artur Văitoianu* și sub nemillocita șefie a Locotenentului *O. C. Tăslăuanu*, mi-am îndeplinit doi ani datoria ostășească, stând de veghe de-atâtea-ori din zori și până 'n nopțile târzii, până când doborât dela o vreme de boală, a trebuit să mă las operat la Spitalul Militar din Bacău și-am fost trimis pe urmă, în baza raportului medicului Căpitan *Dr. Titu Vasiliu* (profesorul de azi al Facultății de Medicină din Cluj), în refacere la „*Schitul Frumoasa*“, un colț de Moldova liniștit, ascuns în mijlocul codrilor de brazi și fagi băcăuani.

„Junii“ brașoveni

— Momente, practici, curiozități —

Continuare din pag. 1-a

de N. Baboie

ieșit complet din uz, altele și-au pierdut semnificația lor originală. Adeseori nici chiar „Junii“ înșiși nu le cunosc rostul lor. „Așa le-am pomenit din bătrâni“, e răspunsul ce se dă celui curios de a afla explicația lor autentică.

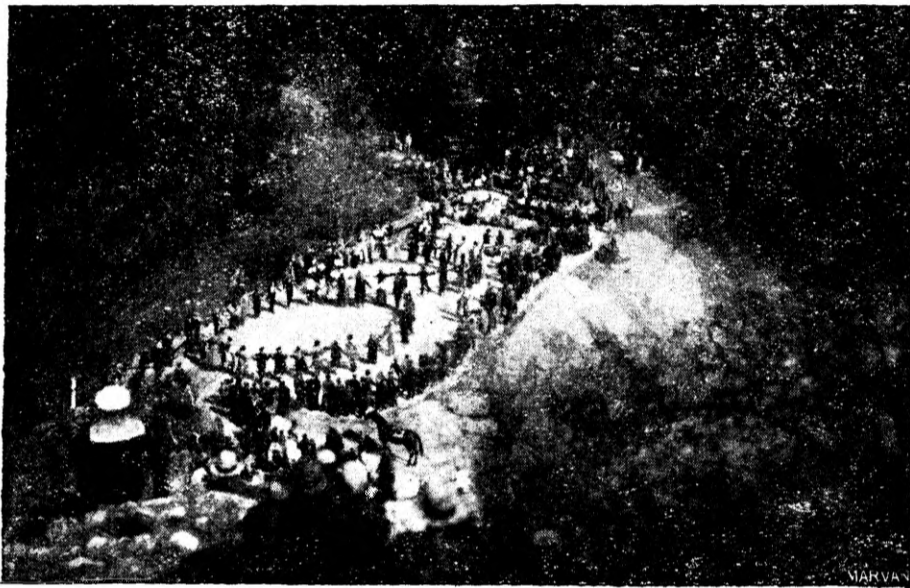
Insuși d-l I. Mușlea, în studiul d-sale de folclor,¹⁾ din lipsă de izvoare, cele dintâi știri datând din ultimul deceniu al sec. XVIII-lea, este nevoit să recurgă la studii comparative de folclor, pentru a lămurii, în parte cel puțin, unele practici adeseori atât de bizare.

Astfel în Lunia Paștilor, „Ju-

trimoniale ale feciorilor sunt mai mult decât vădite.

Azi, „Junii“ „modernizați“ și ei, stropesc fetele cu parfum. Mai de mult, după toate probabilitățile, fetele nu se stropeau ci se *udau*, și încă bine. Bătrânii erau complet străini de obiceiul modern al stropitului, ei nu cunoșteau decât *udatul*.³⁾ Acest lucru nu era cu supărare, căci și aici, ca și în alte părți, *udatul* însemna că fetele se vor mărita în cursul anului.

De altcum „*udatul*“ se mai obicinuește în Scheiu și a doua zi după nuntă. Tinerii sunt trimiși

Hora Junilor între „Pietrele lui Solomon“

nii“, gătiți cu panglici la pălărie și împodobiiți cu flori bogate, împărțiți în trei grupuri cu vătaful, armașul mare și mic în frunte, merg „după ouă roșii“ sau, mai bine zis, la „*udat*“. În frunte cu lăutarii, care deastădată cântă un marș special: „*marșul Junilor când merg după ouă*“, feciorii se abat pe la diferite familii fruntașe sau înrudite și îndeosebi pe la cele cu fete de măritat. „Fata mare aduce Junilor ouă pe tavă și Junii, dacă sunt mai posnași zic ba că cutare ou nu e roșit bine, ba că cutare nu e fiert bine, ba că celălalt e cu pui, de văd ei ce răspunde fata și o țin într'adins de vorbă de se uită bine la ea.“²⁾ Intențiile ma-

intenționat să aducă, într'un ciubăr nou, apă dela fântână. Rudele și cunoscuții îi pândesc, de după porți sau la răspântii, cu vedre pline cu apă curată și îi „*udă* leoarcă“. Astfel le urează fericire, belșug și vieață lungă în căsnicie.

Către seară Junii se grupează din nou în grădina lui „*Timân*“,⁴⁾ proprietatea bisericii Sf. Treimi, unde lume multă adunată petrece pe iarbă verde așteptând sosirea Junilor.

Cortegiul deosebit de pitoresc de Miercuri, cea mai animată zi a sărbătorilor era, în vremuri mai vechi, întâmpinat, la intrarea în Schei, în „*capu satului*“, la sosirea lui d' „*Intre Chetri*“, de un

¹⁾ Réthy L. Hosszu Husvét, ne spune „că se aruncau fetele în apă“.

⁴⁾ Numele stălcit al fostului proprietar sas.

om mascat numit „*măscăriciu Junilor*“. Bătrânii își mai aduc aminte foarte vag despre un om „posnaș făcea ce făcea numai să rădă lumea.“⁵⁾ Acest personaj azi a dispărut cu totul, de când, se zice, că ar fi fost împușcat, din greșală, de un June.

Joi seara Junii sunt invitați la masă la armașul mic. Cu această ocazie are loc „*aruncarea în țol*“. Junii rând pe rând, mai de voie mai de silă, sunt trântiți într'un țol sau straiu solid și săltați de ceilalți și aruncați de trei ori în sus și prinși din nou în țol.

Această practică, azi privită ca un joc, și-a pierdut semnificația ei inițială. Ea a fost uzitată, în timpuri mai vechi la alte popoare, la inițierea măcelarilor sau ca pedeapsă a brutarilor. În consecință și la noi se presupune că a fost un „rit de primire în corpul feciorilor din Schei“.⁶⁾ La început probabil că se aruncau numai novicii. De aceea se făcea aruncarea în cerc restrâns și numai cei care lipsesc dela această ceremonie sunt aruncați, drept pedeapsă, a doua zi, Vineri, în public.

După aruncarea în țol are loc masa, „*cinstea*“ armașului mic. Terminându-se masa se procedează la „*îngroparea vătafului*“.

Acesta, legat bine pe o scară, este purtat întregă noaptea, până în spre ziuă, pe toate străzile Scheilor. Doi Juni se maschează, unul ca popă și celălalt ca dascăl, parodiind melodii bisericesti. În cântece, bocete, sunete de talangi și cu alaiu mare, vătaful este dus și îngropat sau, mai bine zis, e lăsat să lunece, la „*Podu Dracului*“, în fundul unei văi și nu e lăsat liber decât dacă le promite o cantitate de băutură. Se cântă apoi de trei ori „*Cristos a înviat*“, apoi merg la cârciumă să bea ce a promis vătaful.

Aici se petrece un joc straniu numit „*căteaua*“. Feciorii se desbracă până la brâu, cât pot mai repede. Cei care se desbracă mai încet sunt bătuți cu curelele. Apoi începe o sarabandă, o ciomăgeală în frică, între cârciumile Mic și Duloicu. De aici vorba atât de obișnuită în Schei „*dă-l căteaua*“. Acest joc e obișnuit la nunți și în alte părți și poartă același nume, *căteaua*. La Germani, novicii, când erau primiți în ceata feciorilor, erau desbrăcați și bătuți cu lovituri de

⁵⁾ G. I. Pitiș op. cit. p. 31.

⁶⁾ I. Mușlea op. cit. p. 53.

Sonete

*In camera cu mobilă antică,
Cu storiile trase la ferești,
Stau lucrurile moarte la povești
In aer ce miroase-a levănțică.*

*„Că trecătoare-s cele pământesti“,
Suspină trist un vas de ceramică, —
„O jucărie-i omul, ce se strică
Ușor, și-aceasta 'nseamnă să trăești“.*

*Oglinda aprobă: „Stăpâna mea
A fost de bună seamă o păpușe;
De mine foarte greu se despărcea*

*Și mă căuta de cum intra pe ușe.
Se prăbuși 'ntr'o seară pe podea
Și nu s'a spart dar s'a făcut cenușe“.*

II.

*In colțul lui, pianul sta deschis,
Și clapele-i râdeau cu-amărăciune
De câte auzea că se pot spune
De-un om. El zise: „Cât elan, cât vis*

*Făcut-au să vibreze-aceste strune
Sub mâna ei. Când Domnul a trimis
Un tainic sol s'o cheme 'n paradis,
Noi tocmăi ne găseam la rugăciune“.*

*Adânc mișcat s'amestecă un scriu
De care'n panglici atârna o cheie:
„In învelișul meu de scânduri țin*

*Ascunse suveniri, — n'ai ideie
De câte mărunțișuri dragi e plin
Romanul ce-l trăește o femeie.*

Ecat. Pitiș

biciu până la sdrobirea cărnii. În consecință și la noi nu poate fi privit decât tot ca un rit de primire, la fel cu aruncarea buzduganului, aruncarea în țol și ridicarea în sus.*)

Și alte practici mai mărunte și-au avut, pe vremuri, rostul lor bine definit. Azi, din lipsă de dovezi, sunt aproape imposibil de reconstituit.

De aceea, obiceiul „Junilor“ trebuie ferit de influențe moderniste, reinviindu-se unele practici dispărute, căci numai așa ne va putea da icoana cea mai fidelă a trecutului acestui popor vrednic din Schei Brașovului, despre care N. Iorga susține „*că încă din sec. XVI. contează ca cea mai puternică obște a Ardealului*“.

* I. Mușlea op. cit. p. 54.

.....Cum fuge de noi timpul și cum ne mai amăgește, Doamne-Dumnezeule!

Parcă numai ieri s'au dat glorioasele și izbăvitoarele lupte! *Oituz, Cașin, Tabla Butii* și atâtea *Cote*, rămase celebre în Istoria Războiului nostru de Reîntregire, — iar azi, la 1942, iacătă-ne din nou înclistați în cea mai înspăimântătoare bătălie din câte-a pomenit pânăcumă omenirea pedepsită de Dumnezeu și lovită de propriile-i păcate strămoșești! Iar pe mine, de-acum om bătrân, pura întâmplare, mai bine zis soarta, m'a readus, în plină iarnă, pe plaiurile grele de omăt ale încântătoare, vechi și minunatei Moldove, ai cărei flăcăi voinici înfruntau dușmanul din *Răsărit* și-și varsă și de astădată nobilul lor sânge prin recile stepe rusești, alături de neîntrecuții lor camarazi de arme, tinerii de vaste speranțe ai gloriosului *Adolf Hitler*!

Dacă nu mi-ar sta în drum nămeții uriași, aș fi bucuros să dau o raită și prin *Onești*!

Să văd, o mai fi stând oare casa ce-a găzduit odinioară Comandamentul Corpului IV?

Să văd grădina în care, peste vară, popota ofițerească ne servea în liber prânzul și cina — bune prilejuri, ca unii dintre noi să învețe a-și schimba cameleonic culorile feței, de câte-ori tunul german, venit destul de aproape, ne lua la ochi de cum ne așezam împrejurul mesei lungărețe, încât, drept să vă spun, multora le pieria ca prin farmec orice poftă de mâncare, când exploziile răzbuiau în preajma noastră!

Să văd căsuța cu ceardacul prelungit, în care la un moment dat locuiam: *Tăslăuanu, Mihai Popoviciu*, fie iertatul avocat *Dinu Popa* din Seluștea (cel-ce ne cântase nu odată minunata doină din munții Sibiiului: „*Mână, badeo, boii bine!*“) și între alți camarazi de zbuicium și de suferințe — și subsemnatul.

Să văd câmpul deschis, în care ieșea viteazul general *Eremia Grigo-*

rescu, pentru a-și face plimbarea de-un sfert de ceas, după atâtea zile și nopți de trudă și de veghere, însoțit une-ori de Șeful Statului său Major, simpaticul și gentilul *Colonel Eremie*. Atunci n'ași fi putut măcar bănuși, că acest fin și delicat ofițer superior, ajuns mai târziu general, va avea să-și sfârșească vieața atât de tragic, împușcându-și întâi ambii copii și sinucigându-se apoi în Hotelul Coroana din Brașov.

Șeful Statului Major al Corpului IV a fost, mai târziu, *Colonelul de-ataunci Ion Manolescu*, Generalul și Ctitorul de azi al *Caselor Naționale* din Călea Victoriei 52, vrednicul Președinte al „*Asociației Publiciștilor Bucureșteni*“, investit încă și cu alte distinse atribuții românești sau culturale, pe care și-le îndeplinește cu sfințenie și nespūsă dragoste de neam. (Voi povesti poate cu alt prilej, cum din ordinul neobositului *Colonel Ion Manolescu*, am întemeiat la Onești, în timpul Armistițiului din 1917, o Companie Artistică a Corpului IV de Armată și cum, din concertele

și reprezentațiile acesteia, am adunat o frumoasă sumă de bani, ce-a format întâiul fond al amintitelor „*Case Naționale*“.)

Reluând firul poveștii întrerupte, aveam de gând să vă spun, că din vremea atât de schimbăcioasă a *Bucureștilor*: o flească urită, prin care, cu fundați până 'n glesne, înnotau anevoe oameni și animale — alternând cu înghetul ce la anumite ore din zi își intra până la os — m'am pomenit acum în omătul înalt și statornic, însoțit de frigul omogen dar suportabil al Tg. Neamțului și... numai de câteva zile, de când mă aflu aici, simt că sănătatea mea, adânc zdruncinată, începu parcă să apuce și ea calea întrămării... Dă-i, Doamne, gândul cel bun!

— Va urma —

CITIT

Gazeta Transilvaniei

Scrisori către și dela Gh. Barițiu

de **Candid C. Mușlea**

Sibiu 17/5 Oct. 1880.

Iubita mea Fiica!

Îți răspunz la scrisoarea ta de altaeri din mijlocul adunării, de care aici avem astăzi (una) și mâne două.

M'am bucurat că s'a vândut grădina. Faceți cu banii tocma așa precum scrii tu; dați la asigurarea (o societate de asigurare!), cumpărați cafea și zahar de 9—10 fl; țineți restul în spesele casei. D lui Sim. Margineanu să-i mulțămiiți și în numele meu cum veți ști mai frumos. (Nb: Dela Iuliu a. c. îi trimiți și eu de aici Obs[ervatorul] gratis pe 1 an întreg 8 fl.)

Eri fu denumit și Ieronim al nostru de secretar la banca Albina cu plată de 600 fl, pe anul 1., apoi de 700 și așa succesive până la 1200 fl. și cu drept de pensiu. Plata îi va curge dela 1-a Nov. o. c. D-zeu să ne ajute. Anii numai să se scuture.

Voi mă întrebați, unde voiesc să plec. Acuma vă spun. Umblam să vă părălesc pe voi, pe mama voastră și pe Marița, să vă ies înainte pe fură și la Orăștie și la Hunedoara, la struguri. Văz însă că m'am păcălit eu, dară tot se poate să mă răped puțin la Aurelia. Vă sărut fierbinte.

(Citiți voi înțelesul meu despre Reichenstein? E dedicată vouă. Le plătesc calumniatorilor).

(ss) **Georgie.**

— Va urma. —

— Urmare. —

Iată întâia scrisoare dela Gh. Barițiu către soția sa. Localitatea de unde scrie, și data, sunt cu caractere latine, iar restul cu cirile:

Iași 1859 Martie 27/15

Iubită Sofie!

Vei ști că am sosit aici a șasa zi; am ajuns sănătos, dară sbiciulat cumplit de vânturi și ploii cu zăpadă. Aici am găsit o grămadă de cunoscuți, carii fac bine și-mi stau într'ajutor. Am nădejde să fac treabă bună.

Copiii să mă se bine. Pe Ieronim să nu-l lași să bată ulițele, să nu mă supere. Victoria niciodată să nu însereze pe la pansion pe cât mă aflu eu dus.

Mai având trebuință de bani, voi scrie să-ți mai dea dela cancelarie 30 f. m. De Paști să cumperi cu încheșorul cele trebuincioase pentru tine și copii, ca să le aveți.

De mine să nu fiți îngrijați, căci preste tot mă aflu tot între cunoscuți mulțime, carii mă primesc cu deosebită onoare și plăcere ca pe un frate.

Vă sărut pe toți

Al vostru soț și tată

(ss) **G. Bariț**

*

Altă scrisoare a lui este adresată — multă mai târziu, după douăzeci și unu de ani — uneia dintre fiice, mai mult ca sigur Victoriei:

Noblețea rasei românești

de **A. A. Mureșianu**

În timpul din urmă s'a pus din nou pe tapet chestiunea pretensei superiorități de rasă a unor popoare care cred că ar fi predestinate cu stăpânirea de veci a unor anumite regiuni ale globului nostru. Este teoria mesianismului rasial a celor ieșiți din școala politică a vechilor monarhii de „drept divin“, lipsiți de simțul istoric și necunoscători ai principiului etern al legilor cosmice că: toate sunt limitate în timp și spațiu.

N'am văzut noi în trecut cum un popor într'adevăr superior ca Romanii a ajuns după veacuri de glorioasă activitate culturală, sub stăpânirea politică a „Barbarilor“? Câte popoare nobile și culte din antichitate n'au ajuns sub jugul și sub conducerea unor popoare mai puțin culte, dar care izbutiră să pună mâna, prin forța lor primitivă, pe stăpânirea lor politică!?

Au fost deci în istorie și cazuri, când popoare culte au fost supuse și stăpânite timp îndelungat de popoare mai puțin culte, precum s'a întâmplat cu populația romanică răsăriteană din Dacia, Pannonia, Moesiile dunărene și Illiric, robită și stăpânită de Huni. Cine s'ar putea însă să îndoaie de fapt că această populație civilizată latină, redusă la rusticitate de Attila, nu și-a păstrat totuși mai departe calitățile ei alese sufletești și nu le-a transmis și descendenților ei, poporului românesc de astăzi?

Toate sunt relative în lumea aceasta și deci și pretinsa superioritate politică și de rasă a unor neamuri, căci, precum scrie sociologul francez Jean Finot: „Principiul de egalitate a omenirii... distruge dreptul pretins de unii, de a domni asupra altora. Deci în virtutea căruia principiu își permit oamenii să nimicească fericirea și să denege dreptul lor de independență, când toate neamurile sunt la fel de vrednice și când înfățișarea lor deosebită nu este decât urmarea împrejurărilor trecătoare?... Astfel se explică această anomalie închipuită a raselor numite „inferioare“, care ne sunt în

atâtea superioare și a raselor „superioare“, care merită așa de des să fie numite inferioare“. (Le préjugé des races, Paris 1908).

Dacă poporul nostru românesc ar fi fost într'adevăr un „popor de sclavi“ cum ar fi putut el să dea Transilvaniei și Ungariei pe unele din figurile cele mai celebre ale istoriei lor, cum ar fi putut să dea vechei „Bulgarii“ dinastia ei cea mai puternică, Țării Românești pe împărașul Mircea, domn și stăpânitor dela Mureș până la Mare și munții Balcani; Moldovii pe „atletul lui Hrist“, Ștefan, considerat de croniclele polone Dlagoss vrednic de a i se „încredința împărăția întregii lumi creștine împotriva barbarilor Turci“, iar țărilor balcanice, Greciei și chiar și Rusiei pe unii din oamenii lor de cultură și bărbații lor de stat cei mai iluștri?

Cu toate pierderile suferite în decursul veacurilor prin desnaționalizarea aristocrației lor, cu toate piedecile puse în calea progresului lor de vechiul sistem feudal, totuși călătorii străini au putut constata la Români — și aici este vorba în primul rând de Români din Transilvania — calitățile cele mai frumoase.

Naturalistul și profesorul universitar Hacquet, care a întreprins începând cu anul 1763, mai multe călătorii de studii în Carpații Transilvaniei, după ce constată că „ura și apăsarea asupra națiunii odată atât de strălucite și mari a Valahilor“ a adus multă pagubă monarhiei, scria că el a găsit la Români calități ce ar străluci și la cel mai civilizată om. (Hacquet's neuste phisikalisch politische Reise durch die dacischen Karpathen, Nürnberg, 1790—91). Iar învețatul geograf german și prelat Württembergian Wilhelm Hoffmann, afirma, la 1842, în a sa „Beschreibung der Erde“ (vol. 2 partea 4-a, Stuttgart, 1842), că „poporul românesc unit și dezvoltat până la cel mai înalt grad de civilizație, ar fi capabil să stea în fruntea culturii spirituale a omenirii“.

CRONICA LITERARA

de **Aurel Marin**

OLIMPIU BOIȚOȘ: Slavici și Italia, Memoriile lui George Barițiu.

Cunoscut în lumea literară ca un eminent istoric literar, alături de lecțiile de artă ale trecutului cât și la tentațiile câte le oferă prezentul neguros dar nu mai puțin ispititor — e de ajuns să amintim că d-sa l-a ajutat pe Ion Chinezu în consolidarea aceluia neuitat moment cultural care este *Gând Românesc* iar azi este redactorul revistei *Lucașărul* — d-l Olimpiu Boițoș nu este în urmărit, măsură și un literat, demn de urmărit, pară să înstructivele texte ce prezintă întotdeauna cititorilor.

Într'un stil sobru este descris episodul, ignorat până acum, despre contactul lui Slavici cu Italia și ecurile fericite ale călătorii în opera scriitorului ardelean.

Vizitând Italia în două rânduri, I. Slavici a lăsat prea puține mărturii, abia două scrisori către Titu Maiorescu și câteva rânduri strecurate într'una din nuvelele sale.

Au fost de ajuns și acestea pentru ca d-l Olimpiu Boițoș să reconstituie o itinerariu scriitorului cum și efectele necontestate, de ordin spiritual, d-sa grupând impresiile în categoriile indicate și de excursionistul nostru: acelea despre lumea aievea și acelea despre lumea închipuită, adică lumea artelor, pe care le comentează cu generoasă înțelegere.

Iată o constatare ce poate da de gânduri viitorului interpret al faptelor de cultură din Ardeal:

„Călătoria în Italia a fost deci o școală pentru Slavici, o școală în care a învățat să cunoască și să prețuiască artele plastice. În așa măsură, încât în scrisoarea din Roma, scrisă, o lună după sosirea lui în Italia, vorbește de o judecată a lui proprie „în materie de pictură“.

Cine citește această bună concluzie poate reflecta ce imense câștiguri spirituale ar fi putut dobândi și alți scriitori români, la acea epocă, dacă li s'ar fi oferit ocazia să viziteze Italia sau unul din centrele culturale ale Apusului.

Aplicată asupra unui scriitor mediu, o înțelegere ca aceasta a d-lui O. Boițoș ar fi fost și temerară și ne-

semnificativă; asupra vigurosului prozator ardelean, ignorat el însuși multă vreme din cauza unor obiceiuri nepotrivite de politică culturală, ea este o contribuție valoroasă și revelatoare în același timp.

În colecția *Studii literare* de sub direcția d-lui D. Popovici, d-l Olimpiu Boițoș publică manuscrisul memorialistic al lui G. Barițiu intitulat *Insemnări din viața mea căsătorită*, cu note referitoare la datarea acestora și la importanța lor.

Într'adevăr memorabilul cărturar ardelean și-a însemnat cu osebire metodică mai toate întâmplările — și cât de multe sunt vrednice de atenție! — la care a luat parte ca și năzuințele lui beletristice și amărăciunile de tot soiul.

Redarea paternității materialului biografic prezentat de D. Diaconovici este un act reparator de mică importanță, ea însă asigură pe viitorii cercetători ai aceluia timp de vărețitatea necontestată a faptelor amănunțit expuse.

Alături de contribuțiile d-lui Candid Mușlea, paginile de față contribuie la precizarea figurii morale a cărturarului ajuns la vârsta de patriarh și dacă ele se adresează în primul rând unui cerc restrâns, nu sunt mai puțin pline de bune învățăminte, trase din amare adevăruri.

Se luptă cei de astăzi cu adversități din cele mai acerbe? Aruncați-vă o clipă ochii pe documentul expus de d-l Boițoș, din care extragem rândurile de mai jos:

„Toată vieța mea — scrie Barițiu — dela 1836 încolo, de când am ieșit mai deoară din încoace, le-am practicat, a fost numai o luptă continuă, fără rost, fără de repaos, încordată, gonită și forțată de împrejurări fatale, grele, cât și de oameni răi; iară anul 1856 se părea că voește, ca și a. 1848/9, să mă răpună cu totul. Procesul și scârbele cu Șaguna mergeau înainte. Gazeta luase oricum lovitură amețitoare; redactorul ei își pierduse firul și căuta ajutor pe unde nu era nicidecum. Cu fabrica stamperu peste măsură: lipsă de bani, iară mai vărtos reința unor oameni și groasa stupiditate a altora mă ținea pe loc

Strigături hunedorene

Asta-i lelea mea cea dragă
Cu chica scurtă și neagră
Asta-i lelea cea voinică
Cu chica scurtă și mică...

Mândruță cu buze moi
Când deseară vin la voi
Ți-oi aduce
Țurtă dulce,
Patru piei de cloști pripite
Și mestețe răsucite...

Mândruță de peste drum
Dă-mi o peană de peun
Ca s'o pui în pălărie
Să crepe nana Marie...

Dohăntre-aș, n'am dohan*)
Aș ținea băgău și n'am,
Aș juca și nu îmi vine,
Aș bea țuică, nu-mi dă nimă...

*) Dohan=tutun

Mândruță ochi de foc
Hai te mine să te joc
De te-oi lua de amnară
N'am lipsă de amnară țască...

Are popa dela noi
Șapte vaci și șapte boi
Și de oi câtevea cete
Dar pe cele două fete
Oure câte ar avea
Nime 'n lume nu le ia...

(Auzite dela George Zăvoianu-Teluc)

Hei, Aniță,
Crismărită —
Dă-mi o leacă de guriță
Că trei cai ce i-am avut
Tot cu tine i-am băut
Văclle ce le-am avut
Tot cu tine le-am petrecut...

Inelaș cu piatră nouă
Rupe-mi-te-aș oblu 'n două
Jumătate să-mi iau mie,
Jumătate lui Ilie...

Hei tăciune negru ești
Tu nu știi să rumenești
Pe fata diacului
Din mijlocul satului...

Mândra mea cu chica neagră
S'o sărut o lună 'ntreagă
Nu mă mai pot sătura
C'are gura ca mierea...

Mândro când ti'i mărita
Trimite-mi pe cineva;
Pe trei fire de alun
Ca să vin să te cunun
Să-mi fi dragă și finuță
Precum mi-ai fost și drăguță...

(Auzite dela Păcurar Beni-Boj)

Culese de **Nicolae M. Isac**

întru toate lucrările mele. Fundamentele tuturor mașinilor și ale transmisiunilor, urloii cel înalt, ceovalul într-o toată lungimea lui, roata cea mare hidraulică și 1/3: podeaua fabricii sus și jos mai era încă de făcut; (G. Barițiu este conducătorul lucrărilor fabricii de celuloză din Zărnești, la înființarea) banii lipseau, prin urmare lipseau și materiile; iară apoi se aflau oameni blăstămați carii aceste lipse le răstălmăceau și mă învieuau numai pe mine pentru întârziere.

Expunerea d-lui O. Boițoș totdeauna clară și metodică este și aci, remarcabilă.

Din Pastorală de Paști

a I. P. S. S. mitropolitul Nicolae

Învierea Domnului ne este și dar și datorie. Iar datorie care crește din credința noastră în înviere, ne trimite în mijlocul semenilor noștri ca să ne trăim vieța spre binele lor și ne leagă de greutățile timpului nostru, ca să le suportăm cu răbdare și cu nădejde.

Neamului nostru acest războiu i-a adus lovituri grele, dar i-a adus în timpul din urmă și unele bucurii. Cea mai mare lovitură a fost încălcarea hotarelor dela Răsărit și dela Apus și căderea a milioane de frați ai noștri sub jug străin. În vara anului trecut Dumnezeu ne-a ușurat o parte din această durere, ajutându-ne să recăștigăm Basarabia și Bucovina și să alungăm departe pe vrășmașii neamului și ai crucii lui Hristos.

Trebue să vedem în aceasta un semn că Dumnezeu e cu noi, că loviturile și greutățile ni le-a trimis numai spre îndreptare și îmbunătățirea noastră și nu peste mult le va depărta pe toate. Războiul cu năcazurile aduse de el va trece, iar scumpa noastră Țară își va vedea iarăși pe toți fiii ei adunați între granițele ei într-o vieță de libertate și frăție.

Știu, dragii mei, că aceasta e nădejdea și încredințarea neclintită a voastră a tuturor. De aceea când i-am dat glas de curând la o adunare în capitala Țării, am simțit că vorbesc în numele vostru al tuturor.

Dar, iubiții mei, deocamdată Dumnezeu ne încearcă în cuptorul de foc al timpului de față. El ne-a trimis și nouă o săptămână a

patimilor, înainte de a ne scoate la înviere. Acum trebue să ne dovedim iubirea noastră întreolaltă și duhul de jertfă întru slujirea neamului.

Faceți-vă datorie, iubiții mei, către neam, ori unde e lipsă de voi. Dumnezeu ne poruncește să slujim acelora în mijlocul cărora ne-a așezat și în vinele cărora curge același sânge ca într'ale noastre. Sămânați ogoarele și încordați-vă la muncă cu toată vrednicia, ca să puteți înlocui și brațele celor plecați pe front. Din rodul muncii voastre trebue să se hrănească oastea Țării, familiile celor ce luptă pentru neam, din prețul ei Țara trebue să cumpere tot ce trebue scumpei noastre armate, ca să elibereze pe frații din robia străină.

Puterile cu ajutorul cărora vom birui greutatea acestor timpuri și vom răzbate la lumina și libertatea națională sunt: credința în Dumnezeu, dragostea de frate între toți Românii și duhul de jertfă pentru neamul nostru.

Suntem cu toții un neam de douăzeci milioane de oameni. Să fim încredințați că Dumnezeu nu ne-a păstrat până astăzi și nu ne-a adunat într-o Țară mare, ca să ne părăsească tocmai acum. El e cu noi, are cu noi planuri mari pe viitor. Prin noi vrea să fie laudat între neamuri.

Salutându-ne cu cuvântul: „Hristos a înviat“, ne mărturisim unul altuia bucuria nădejzii în învierea neamului nostru pe acest pământ și a fiecăruia din noi în vieța cea viitoare.

Învierea

I. Bozdog

— Continuare din pag. 1-a —

a fi Galilean“, ca să provoace acele groaznice lepădări ce au culminat în fuga lui Petru, și în muțenia celor mai buni, deși s'au săturat și ei din cei cincispești și puținele pâni, deși l-au văzut ridicându-l pe Lazar din groapă și au fost de față la atâtea fapte de milostenie pentru toți.

Hainele lui și le-au împărțit între ei, iar pe cămașa lui au tras sorți. Pe crucea suferințelor s'a scris vina Lui: de a se fi mărturisit propovăduitorul milei și al păcii. Pe mormântul lui s'a răsturnat lespede grea de piatră și s'au pus sutași înarmați ca să-l păzească...

Și totuși... a treia zi a înviat. Trupul chinuit a Celui ce a hrănit pe flămânzi, a adăpat pe însetați, a îmbrăcat pe cei goi și care n'a făcut deosebire între ai săi și străini, a fost îngrozitor batjocorit, dar credința nestrămutatei Lui nevinovății L-a ridicat mai luminat și mai strălucitor decât a fost.

Faptele de milostenie și dra-

goste i-au cutremurat chiar și pe chinătorii săi, cărora și de pe lemnul crucii le-a iertat, pentru că nu știu ce fac.

Învierea lui Isus este prilej de vie nădejde pentru neamul care, asemeni Lui, și-a purtat crucea suferințelor de veacuri.

Mai tare și întemeiată este aceasta astăzi ca oricând, căci semnele marii învieri s'au vădit. Cu 7 zile înainte de luminata Sa înviere a ridicat din stricăciunea morții pe Lazar, fratele său, cel căzut întru stricăciune. Cu 7 luni înainte de asta au fost înviați și frații noștri basarabeni și bucovineni din ghiarele întunecimii și morții ce i-a cuprins. Am văzut apoi intrarea triumfală a neamului pe drumul mării. Il vedem sângerând și adeseori hulit și batjocorit încă și astăzi pe drumul marii pătimiri, dar suntem siguri de apropierea măreței zile a învierii sale desăvârșite.

Credem și mărturisim din inimile noastre învierea lui Hristos și a neamului nostru de pretutindenea.

Cunoaștem și noi pe Enzo Loreti

de Ion Berciu

„Tribuna“ din 28 II și „Ardealul“ din 28 III, i-au închinat profesorului din misiunea italiană Enzo Loreti două articole elogioase, scoțând în evidență contribuția sa la apropierea culturală între cele două națiuni surori și iubirea față de Ardealul românesc.

Noi cunoaștem de aproape zece ani pe misionarul cultural al Italiei, iar plecarea sa dintre noi, pe lângă tristețea despărțirii, adaugă o speranță și o credință.

A venit în România, când Italia era greu încercată de greutățile sancțiunilor și de războiul abisinian.

Loreti a găsit în România multă înțelegere și multă iubire din partea tuturor, legându-se prin căsătorie temeinic de poporul românesc, cultivând prietenii sincere și desfășurând o activitate fericită pe tărâmul culturii.

Nu se pot acum aminti toate aceste lucruri.

Ținem totuși să se cunoască un mic fapt, care dă o anumită semnificație, atât a gândurilor bune nutrite de profesorul Loreti, cât și a sentimentelor adevărate ale națiunii române.

Era tot la un Paști.

Soldații italieni se luptau eroic în Abisinia și lipsurile lor erau greu simțite.

Din inițiativă proprie, câțiva colegi profesori dela un liceu din Oltenia am hotărât să facem o colecție pentru a se expedia acestor viteji, cozonaci și alte bunătăți.

Fiecare a fost nespuse de bucuros de acest lucru, care l-a entuziasmat așa de mult pe Loreti, încât am primit fiecare din noi câte o frumoasă scrisoare de mulțumire, la care se adăuga promisiunea de a ști să răsplătească acest gest de sinceră prietenie.

Dealtfel faptul s'a repetat în toată țara de alți români și de alți misionari italieni.

Și acum e tot un Paști.

Vremurile s'au schimbat mult.

Ceea ce au făcut atunci intelectualii români pentru Italia sunt sigur, pe alt plan și în alt mod, că va face prietenul nostru Enzo Loreti în Italia.

Nu noi cei ce l-am cunoscut îi cerem acest lucru, ci însăși realitatea lucrurilor, isvorită din cunoașterea poporului român și din durerea lui prezentă, când o înțelegere umană, de ori unde ar veni, îi prinde bine.

Iar durerea noastră cea mare este aici, unde spui atât de fermecător, dragă Loreti, „că ți-a rămas sufletul!“

Conferința d-lui prof. Basil Munteanu

Sub auspiciile Ligii Culturale brașovene, d-l Basil Munteanu, profesor universitar de literatura franceză la Universitatea din București, a ținut la Brașov, în ziua de Duminecă 29 Martie, o conferință despre „Rolul naturii în literatura românească“.

Pornind dela diferitele locuri comune pe care le sugerează subiectul propus, conferențiarul a înțeles să le interpreteze și să le redea vitalitate. E sigur, de pildă, că peisagiul românesc e bogat și variat. Dar e tot așa de sigur că ne mulțumim de obicei să înregistrăm sau să exaltăm această afirmație abstractă. Ar fi de dorit o nouă Românie pitorească, în care frumusețile peisagiului românesc să aile o caracterizare mai precisă și să se diferențieze astfel de peisajele altor țări.

Această diferențiere ar contribui la diferențierea omului însuși, pe care natura românească, plină de vigoare plastică, îl modelează.

Literatura și îndeosebi literatura poetică românească este ea însăși, nu numai impregnată de natură, ci se prezintă ca elaborarea artistică a fondului natural, spre deosebire de alte literaturi, cum e cea franceză, care există în funcție de societate și se compune din valori de sociabilitate.

Esențial și caracteristic, rolul naturii în poezia noastră e dublu, după cum dublă e atitudinea de bază care așază peisajul literar românesc în două mari categorii tipice și diametral opuse una celeilalte. Prima categorie, reprezentată de Alecsandri, se caracterizează prin concepția naturii ca obiect de contemplație și de reprezentare picturală și plastică. Atitudinea poetului față de natură e obiectivă și relativ senină, iar viziunea lui foarte puțin deformată sau stilizată.

Tipul acestui peisajiu literar este „pastelul“ lui Alecsandri, continuat în în același sens, deși cu temperamente și mijloace variind dela caz la caz, de poeți ca Goga, Coșbuc, Pillat, Voiculescu, Crainic, în prima parte a carierei sale etc.

Poziția cealaltă e ocupată de Eminescu. Aici, natura se muzicalizează, se spiritualizează și, din obiect de contemplație, devine un adevărat component sufletesc. Dualismul, caracteristic primei categorii, se reduce acum la unitate, datorită unui foarte interesant proces de fuziune a celor doi termeni, subiect și obiect, suflet și natură.

Pe această direcție eminesciană, și făcând abstracție de alte note care

CRONICA Sportivă

BRAȘOV

Adunarea generală a districtului de foot-ball care a avut loc în seara zilei de 31 III. a. c. precedând la adunarea noului comitet de conducere, au fost aleși următorii:

Președinte: I. Stan.

Vice președinte: A. Popescu.

Secretar: Ionescu.

Membri: Gh. Bucur și Bârlea.

Censori: Grozea, Horonoiu, Tămaș.

Acest comitet, este alcătuit din adevărate persoane care știu ce însemnează, munca, știu să muncească pentru sport, fapt de care sportul cu balonul rotund are nevoie.

Așteptăm cu încredere noi înfăptuiri pentru bunul mers al sportului.

*

În ziua de 14 IV. a. c. în localul „Ursu“ la ora 19.30 va avea loc ședința districtuală, la care sunt invitați a lua parte toți delegații de grupări. Se vor lua importante hotărâri.

*

DIN ȚARĂ

Foot ball

În cadrul „Cupei Basarabiei“ s'au mai înregistrat următoarele rezultate:

F. C. Rapid Unirea-Tricolor	3:1
Iuventus - Venus	3:2
Sp. Studentesc - Carmen	3:1
CFR. (Timis.)—Chinezul CAMT.	3:2
U.D.R.—S.S.M.R.	1:1

Îi diferențiază adânc, se situează poeți ca Nichifor Crainic în ultimul său volum, Argezi, Blaga etc. Privită subiectiv, stilizată cu insistență, conform temperamentului sensual al unui Argezi, sau metafizic al unui Blaga, natura nu mai e simplu spectacol pitoresc sau alegoric, ci fie muzică, fie idee, fie simplă trăire, fie înaltă metafizică.

Rolul naturii în poezia românească apare astfel conferențiarului, nu numai ca un rol decorativ și exterior, ci adânc, intim, plâsmuitor.

Ziua Domnului

Cruce-Inviere

E ziua Invierii Domnului!

Am așteptat-o de mult, căci iarna a fost grea și prin zări de gheață nădejdi nu aveam.

Și, mai cu seamă, săptămâna patimilor ne-a strecurat în suflete multă întristare. Nu numai pentru suferința cea mare a Mântuitorului nostru Isus Hristos — așa hotărîse Dumnezeu ca să pătimească pentru noi — cât mai mult pentru nepăsarea noastră.

Așa privim noi Patima și Invierea Domnului: fără fior sfânt. Gânduri mărunte și fapte neînsemnate ne stăpînesc.

Privim nepăsători, ca stîncă din munte, și patima și singurătatea Domnului. Socotim, adeseori, că suntem în fața unui spectacol de fiecare zi.

Suntem și noi „îngreuiți de somn“ (Luca IX, 32), ca Apostolii în Ghetsimani și Tavor.

Am vrea ca să „strălucească fața Domnului ca soarele și să vedem hainele lui ca lumina“. Atunci, poate, vom pleca fruntea și vom înțelege că „sfânta cruce este nedespărțită de slava lui Dumnezeu“.

Lumina Tavorului sau a Damascului ne va orbi puterea și mândria noastră și ne va alunga toată nepăsarea.

„Priveghiați și vă rugați... că duhul este osărditor, iar trupul nepuțincios“, ne poruncește Domnul, dar noi, ca ucenicii în clipele cele grele, nădăjduim mărirea lui Dumnezeu dormind și nesocotind puterea sfintei cruci.

Săptămâna patimilor a început de mult și pentru frații noștri; și astăzi sunt pironiți, răstigniți și izgoniți din ogorul și din căminul lor. Nu dormiți, ci ascultați porunca Domnului: „Priveghiați și vă rugați“.

Clipa când Fiul Omului s'a preamărit a sosit; dar adaugă Hristos, Domnul nostru: „Dacă bobul de grâu nu cade în pământ și nu moare, singur rămâne“. El trebuie să putrezească; cu toate acestea, nu moare, ci din nou încolțește, adevărată viețuie se înalță, căci din el crește spicul, mult mai bogat în rod și viețuie.

Domnul a suferit moartea pe cruce, dar mormântul pecetluit de Jidovi, n'a putut cuprinde pe cel neîncăput. Mântuitorul a înviat, biruind toate puterile iadului.

Și noi suntem ca bobul de grâu: purtăm în noi germele de viețuie veșnică și nădejdea învierii. Dar acest germe înmugurește, numai dacă putrezește tot învelișul. În vârtejul de foc și patimi ce s'au aprins asupra neamului nostru, bobul cel mai curat, cu sacrificiul vieții, leagă rod pentru viețuie cea nouă.

Să pornim și noi în pământ sfânt; să lăsăm omul cel vechiu să piară cu toată pornirea și patima sa.

Drumul este unul singur: spre Golgota. Să ne întovărășim în suferință cu Mântuitorul Isus Hristos.

Nu vă răzvrățiți când în drumul vostru se așează de-a-curmezișul suferința! Solidarizați-vă deplin cu Domnul. Numai suferința în tovărășia Lui poartă germele învierii.

Nădăjduiți, pentru că se vor aprinde iar zările și vom putea cânta cu toți imnul de mărire: „Luminează-te, luminează-te noue Ierusalime, că mărirea Domnului peste tine iarăși a răsărit! Saltă acum și te bucură Sioane!“

Pr. Ioan Scurtu

Populația Indiilor.

Conform rezultatelor ultimului recensământ, populația Indiilor a fost în Martie anul trecut, de 389 milioane de locuitori, dintre care 201 milioane sunt bărbați și 158 milioane femei, 296 milioane din populația totală locuiesc în India britanică. Din 1931, numărul locuitorilor Indiilor a crescut cu 51 milioane, adică 15%.

Medicul NOSTRU

ALCOOLUL

de Dr. Valeriu Stînghe

Ceea ce am spus în articolul precedent despre alcool, tutun și opiu în general, se referă și la fiecare în parte și cu deosebire la alcool.

Alcoolul este o plagă fizică și morală a umanității. Ca și celelalte narcotice, alcoolul este o otrăvă a creierului și este așa de periculoasă, încât un împărat al Chinei a decapitat pe inventatorul vinului.

Prima moleculă (pârticică) de alcool este contemporană cu prima moleculă de zahăr atacată de microbii fermentației care dau naștere la alcool.

Alcoolul a fost în secolul al 19-lea cel mai mare corupător de popoare primitive în colonii. Dacă acestea ar scrie istoria lor, ar fi un aspru rechizitoriu al lumii civilizate.

Alcoolul a contribuit mai mult decât orice la decadența morală a popoarelor. Acest fenomen se poate verifica azi la popoarele din Africa. Africani din interior sunt mai morali decât cei de pe coasta Africii, pentru că pe coastă contactul Africanilor cu Europeanii care aduc alcoolul este mai ușor și mai des decât în interior.

Tot alcoolul a fost una din cauzele principale care au dus pe Romani la decadență.

Americanii spun despre alcool că este un dușman tot așa de periculos ca și tunul și-l numesc „inamicul interior“.

Unele popoare sunt așa de pătrunse de primejdia alcoolului încât au interzis consumarea alcoolului în țările lor. Așa este Finlanda, America, Islanda și Suedia.

Ca și celelalte narcotice, alcoolul adoarme conștiința. Așa se explică de ce unele femei decad sub influența băuturilor alcoolice. Așa se explică pentru ce la unele popoare se dau soldaților băuturi alcoolice înainte de atac, pentru a compensa lipsa curajului, a eroismului și a patriotismului.

Tălharii, hoții, prostituatele au nevoie de alcool pentru a-și adormi conștiința, care-i oprește dela rele.

În țările în care se consumă alcool copiii se nasc cu trebuința ereditară de a bea alcool.

Printre cauzele de răspândire ale alcoolismului trebuie să amintim diversitatea în cârciumi sau restaurante, pe vremuri alegerile la care alcoolul curgea gărlă.

Unii au afirmat că alcoolul este un aliment, un întăritor pentru organismul nostru. La aceasta știința a răspuns negativ prin următoarea experiență: Dacă scoatem dela un iepure sau dela o broască inima și o punem în apă ușor sărată, această inimă va continua să bată 10—20 zile. De îndată însă ce o introducem într-o soluție de alcool 3% inima încetează de a mai bate.

Alcoolul împiedecă digestia alimentelor în stomac.

Alcoolul este o cauză importantă de răspândire a tuberculozei.

În spitale 71% din bărbații tuberculoși sunt alcoolici.

Alcoolul creiază un teren favorabil pentru dezvoltarea tuberculozei. Aceasta s'a dovedit printr-o experiență: Dacă injectăm la câni bacili Koch, câni rezistă, nu se îmbolnăvesc de tuberculoză. Dacă însă înainte de a injecta bacili, alcoolizăm câni, aceștia devin tuberculoși.

La populația săracă alcoolul contribuie la răspândirea tuberculozei și prin mizeria economică pe care o cauzează. Când dai banii pe alcool nu mai poți avea pentru hrană, haine, locuință igienică, iar consecințele nu întârzie să se arate, mai ales la copii: rahitism, limfatism, debilitate generală și tuberculoză.

Alcoolul este un factor de degenerare al speciei umane: Diogenes, văzând odată un copil stupid, idiot i-a zis: Copile, tatăl tău a fost beat, când mama ta te-a zămislit....

Marele neurolog Charcot susține că fiecare picătură de spermă a unui alcoolic conține germenele unui neam întreg de nevropați.

S'a observat că copiii alcoolizilor la început sunt foarte inteligenți, cuminiți, în curând însă speranțele pe care le dau sunt departe de a se realiza, deoarece mai târziu devin leneși, vagabonzi, cu inteligența mai redusă, slăbesc și sunt predispuși la tuberculoză. Epilepsia este una din urmările principale ale alcoolismului.

Alcoolul produce o degenerescență a nervilor. Facultățile mintale slăbesc, cu timpul orice lucru fizic sau intelectual devine imposibil și aceste fenomene încet-încet se exagerează până la demență, la nebunie.

Care-s foloasele alcoolului? Nici-unul. Alcoolul este o otrăvă pentru inimă, pentru respirație, pentru nutriție, pentru copilul ce se va naște, pentru centrele nervoase. Este amețitor, narcotic, paralizant, omoară viețuie individului și a speciei, fiind un factor de depopulare.

Statistica de mai jos este destul de edificatoare: 60% din crimele dela sate sunt datorite beției; 22% din copiii bețivilor devin tuberculoși, 19% devin epileptici și tâmpți; 46% din cazurile de nebunie sunt datorite alcoolului; 23—30% din tinerii noștri sunt respinși la recrutare ca nedezvoltați din cauza alcoolismului; 48% din copiii dela sate mor înainte de a fi implinit 5 ani, din cauza alcoolismului părinților.

Această statistică ne arată situația îngrozitoare a alcoolismului din România.

Pomenirea eroului

locotenent Constantin I. CUȚANA

Duminecă 22 Martie s'au implinit șase luni dela moartea eroică a locotenentului activ de artilerie Constantin I. Cuțana, unicul fiu al ziaristilor Elena și Ion Cuțana. Eroul a căzut răpus de schijele unui obuz Brandt pe când se găsea la observatorul înaintat dela cota 74/8 nord-vest Dalnic, în fața Odesei, dirijând tragerile divizionului din care făcea parte.

Moartea sa eroică s'a produs după alte fapte de vitejie, abnegație și spirit de sacrificiu pe care le-a dovedit, — așa cum arată Regimentul de artilerie din care a făcut parte, — în adresa elogioasă către părinții săi, — în cursul grelelor lupte la care a participat acest Regiment încă din primele zile ale acțiunii de desrobire a fraților de peste Prut și Nistru, în Bucovina, Basarabia și Transnistria.

Eroul, într-una din scrisorile către părinții săi, își exprimă nemărginita satisfacție că ia parte la aceste lupte, prin următoarele rânduri: „Sunt foarte mulțumit că am avut norocul să trec Nistrul cu camarazii mei“.

În fața acestor numeroase acte de bravură și sfidare a morții, comandantii locotenentului Cuțana l-au ales pentru misiunile cele mai grele, iar eroul, însuflețit de spiritul de disciplină și sacrificiu, a ținut încontinuu, până în ultimele sale clipe, să fie „brav printre bravi“, așa cum l-a calificat pentru eroismul său unul dintre comandantii săi.

Bravura și curajul înaintea pericolului și a celor mai grele situațiuni, sunt caracterizate prin rândurile scrise și subscrise chiar în momentul acțiunilor, de către doi comandanți de secție din primele rânduri, în fața Odesei, în felul următor: „Locotenentul Cuțana Constantin a fost în ziua de 15 Septembrie 1941, observator înaintat al divizionului de artilerie. A stat tot timpul la postul de comandă al subsemnatului și a condus foarte bine focul artileriei, așa că am fost pe deplin mulțumit. Fiind contra-atacat de patru ori cu care de luptă, — câte 5—9 care, dintre care unul a ajuns la circa 100 metri de postul de comandă al liniilor, — a executat la timp și precis tragerea contra tancurilor, în limita posibilităților de proiectile. Foarte curajos, a fost chiar pentru mine un factor de îmbărbătare, fiind singur în fața inamicului. — 16. IX. 1941“.

Iar un alt comandant de sector, tot din primele linii, îl caracterizează astfel: „Locotenentul Cuțana Constantin este singurul ofițer de artilerie ce am avut până acum ca observator, și care a condus focul divizionului său în mod ireproșabil și cu un curaj de admirat“.

Comandantul de Regiment, în adresa către părinții săi, scrie între altele: „Locotenentul Cuțana Constantin, fiul d-vs., tot timpul cât Regimentul a avut de susținut lupte înverșunate cu inamicul, și-a îndeplinit misiunile cu prisosință, curaj și abnegație, pentru care a fost propus, înainte de moarte, la decorare, cu „Coroana României“ cu spade și panglica de „Virtute Militară“. Moartea lui eroică să vă fie o supremă mângâiere în durerea nemărginită de părinte și mamă, căci numele lui de erou, pe frontul destinului românesc, va fi scris pentru posteritate, cu litere nepieritoare în Cartea Neamului“.

Astfel a căzut erou în luptele din fața Odesei, regiunea Dalnic, în ziua de Duminecă 21 Septembrie 1941, dimineața, acela care a fost locotenentul activ de artilerie Constantin I. Cuțana.

Pomenirea eroului s'a făcut Duminecă 22 Martie, orele 12 a. m. printr-o slujbă religioasă la locul său de veșnică odihnă din cavoul-capelă „Casa Eroului“ dela figura 102, din cimitirul Belu (civil), iar praznicul s'a dat la cantina pentru săraci „Bunul Samaritanian“ a parohiei Belu.

Au asistat delegații militare, persoane notabile, — printre care d-l St. Vlădescu, președintele Federației Presei din Provincie, — membrii familiei, etc. etc.

Și LUMEA

Tatăl și fiul se întâlnesc pe front

(ESS). Pe frontul din Răsărit, în sectorul central, luptă printre alții doi soldați germani: tatăl și fiul. Deși ambii știau că se află în același sector al frontului, n'au putut totuși avea vreo legătură, din cauza condițiilor grele de comunicație. Într-o bună zi, trecând pe o stradă din Vjasma, fiul și-a văzut deodată tatăl, care nu fusese la rândul său recunoscut, fiindcă era încotoșmănat cu haine groase de iarnă și-i crescuse barbă. Iși poate închipui oricine bucuria lor când s'au revăzut și manifestația de simpatie pe care le-au făcut-o camarazii.

Autori români traduși în limba germană

În curând vor fi traduse în limba germană toate operele scriitorilor Liviu Rebreanu și Ionel Teodoreanu. Traducerile vor fi publicate de o mare editură vieneză.

Istoria războaielor navale japoneze

Marina de război japoneză a însărcinat pe cunoscutul scriitor Eiji Yoshikawa să facă istoria războaielor navale japoneze din conflictul cu China și din marea luptă actuală din Asia răsăriteană și Pacific. Această lucrare istorică va fi o lucrare poporană, care să prezente tuturor straturilor populației în mod simplu și clar marile evenimente din zilele noastre.

Primăria Municipiului Braşov

No. 10067/1942
Serv. Financiar
şi Dir. Aprov.

Ordonanţa No. 17/1942

Noi, Primarul Municipiului Braşov, Având în vedere dispoziţiunile Decretului Lege Nr. 1215 din 1941, cu modificările sale ulterioare ;

Având în vedere decizia Ministerului de Stat al Aprovizionării cu Nr. 338, publicată în M. O. Nr. 160 din 9 Iulie 1941;

Având în vedere contractul conform căruia ni se furnizează carne de porc din Timişoara, în baza autorizaţiei Subsecretariatului de Stat al Aprovizionării Armatei şi Populaţiei civile Nr. 2595—942;

Având în vedere referatul Biroului de Aprovizionare al Primăriei ;

În interesul aprovizionării populaţiei cu carne de porc şi vită ;

În baza dispoziţiunilor art. 16 din Legea Administrativă,

ORDONĂM

Cu data publicării prezentei ordonanţe se fixează la carne următoarele preţuri :

1. Carne de vită :

a) Carne de vită „la rând” cu 25% os, Lei 120 per kg.

b) Muşchi de vită, preţ liber.

c) Preţul specialităţilor : antricot, vrăbioare şi capace cu lei 160 per kg.

d) Preţul plămânilor de vită este mai ieftin cu 10% din preţul cărnii „la rând”.

2. Carnea de miel :

a) Carnea de miel preţ liber, însă nu mai mare decât cel rezultat în baza calculului dispoziţiunilor legale.

3. Pentru consumatori :

a) Carne de porc la rând cu 20% os, Lei 160 per kg.

b) Cotlet de porc Lei 210.

c) Slănină şi osânză Lei 250.

4. Pentru mezelari şi restauratori.

Carne de porc la rând Lei 210.

5. Cărnurile de porc se vând în proporţiile : 30% mezelurilor şi restauratorilor şi 70% consumatorilor.

6. Diverse :

a) Slănină afumată san sărată Lei 280 per kg.

b) Untură topită Lei 300 per kg.

7. În mod excepţional, în vederea Sărbătorilor de Paşti, carnea se pune în vânzare : Joi, Vineri şi Sâmbătă (2, 3 şi 4 Aprilie 1942).

8. Pentru accelerarea vânzării, măcelării şi mezelării încă înainte de ora deschiderii vor face toate pregătirile şi vor aranja marfa astfel ca publicul să fie servit fără întrerupere şi pierdere de timp.

9. Le este interzis mezelării de a pune în vânzare, altă carne de vită sau de porc, prelucrată sau nu, decât aceea ce li se repartizează de Primărie, purtând întipăritura de stampilă „pentru mezeluri” aplicată de organele Abatorului.

10. Fiecare măcelar etichetează preţurile pe marfă, iar prezenta ordonanţă se afişează în loc vizibil pentru public.

11. Infracţiunile la prezenta ordonanţă se pedepsesc potrivit celor cuprinse în decretul Lege Nr. 1215 şi 2760 publicate în M. O. Nr. 102 şi 235—941.

Braşov, la 31 Martie 1942.

Primar,
Dr. N. G. V. Gologan

Secretar General,
Dr. V. Voicu

Primăria Municipiului Braşov

No. 9428/1942
Serv. Financiar

Ordonanţa No. 16/1942

Noi, Primarul Municipiului Braşov, În temeiul Decretului-Lege pentru activarea producţiei, regimul preţurilor, reprimarea speculei ilicite şi a sabotajului economic, Nr. 1215 din 3 Mai 1941, cu modificările sale ulterioare ;

Având în vedere deciziunea Subsecretariatului de Stat al Aprovizionării Nr. 717, publicată în M. O. Nr. 69, din 21 Martie 1942, prin care se fixează preţul cartofilor la producător ;

În baza dispoziţiunilor art. II din aceeaşi decizie, prin care ni se dă dreptul de a fixa preţul local al cartofilor şi a dispoziţiunilor art. 15 din Legea Administrativă

ORDONĂM

Cu începere din 1 Aprilie 1942, preţul cartofilor în cuprinsul acestui Municipiu, se stabileşte după cum urmează :

Preţul loco producător

a) Lei 6.50 per kg. cartofi obișnuiți

b) Lei 7.50 per kg. cartofii săpunari și calitate roză

Preţul pe piaţa Braşovului

a) cartofi obișnuiți engros Lei 8.50 kg., endetail Lei 11.— kg.

b) cartofi săpunari și engros Lei 9.— kg., endetail Lei 12 kg.

Infracţiunile la prezenta ordonanţă se pedepsesc potrivit Decretului-Lege Nr. 1215 din 3 Mai 1941, cu modificările sale ulterioare.

Braşov, 26 Martie 1942.

Primar, Secretar general,
Dr. N. G. V. Gologan Dr. V. Voicu

Şeful Serviciului :
A. Precup

Primăria Municipiului Braşov

No. 9872/1942
Serv. Financiar şi
Bir Aprovizionării

PUBLICAŢIUNE

În conformitate cu ordinul telegrafic al Subsecretariatului de Stat al Aprovizionării cu Nr. 164717—942, se va distribui populaţiei Municipiului Braşov de Sărbătorile Paştelor, câte 300 gr. făină integrală de persoană, cu pre-

ţul maximal de Lei 23,40, plus cheltuielile de transport dela fabrică la magazin şi punga care la kg. face Lei 1,10 adică în total pro kg. Lei 24,50.

Distribuirea se face începând cu ziua de 1 până la 4 Aprilie, pe baza bonului de făină Nr. 2, din cartelă, prin depozitele următoare :

1. Federala Carpaţi Str. General Moşoiu 67, pavilioanele C.F.R., Piaţa Unirii nr. 13, Calea Victoriei 45, Str. G-ral Moşoiu Nr. 40.

2. Depozitele Morii Seewaldt, Calea Bucureştilor 12, Str. Diaconul Coresi Nr. 10, Str. Oct. Goga Nr. 5.

Depozitul Bartsch, Str. Gh. Barăiţiu Nr. 30.

4. Depozitul P. König Str. Gh. Barăiţiu Nr. 12.

5. Cooperativa „Gh. Barăiţiu” din Curtea Chesturii Poliţiei.

6. Cooperativa „Renaşterea” Str. Gen. Moşoiu

7. Cooperativa „Dârste” pentru cartierele Noua, Dârste şi Timiş.

Quantităţile neridicate se vor declara de către magazine la Bir. Aprovizionării în ziua de 9 Aprilie 1941.

Braşov, la 31 Martie 1942.

p. Primar :
Dr. N. G. V. Gologan

Secretar General,
Dr. V. Voicu

PRIMĂRIA COMUNEI ZIZIN

No. 741—1942

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că în ziua de 20 Aprilie 1942 ora 9 a. m. se va ţine în localul primăriei Zizin jud. Braşov, licitaţie publică pentru vânzarea cantităţii de 3318—685 m. steri lemne de fag, repartizate în 57 parcele mici, care formează parchetul anului 1941—1942 din pădurea „Cernea”.

Preţul de strigare conform avizului va fi de lei 154 de metru ster, iar garanţia se va depune de 10% d

pă valoarea totală a materialului lemnos.

În cazul când la prima licitaţie nu va avea niciun rezultat se va vinde prin bună învoială într'un singur bloc pe ziua de 2 Maiu 1942.

Licitaţia se va ţine cu respectarea dispoziţiunilor art. 88—110 din L. C. P. şi normele în vigoare.

Preţul adjudecat se va achita integral imediat după licitaţie.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea de către cei interesaţi la primărie în ori ce zi şi oră de birou.

Zizin la 30 Martie 1942.

Primar, Notar,
Vasile Şerban Maniu Băra

Judecătoria mixtă Braşov, secţia c. f.

No 1243/1941 c.f.

Extras din publicaţia şi condiţiunile de licitaţie

În cauza de ieşire din indiviziune pornită de Ana Olteanu contra lui Dumitru Brezeanu, în urma supraofertei făcute de Ana Adam născ. Olteanu,

Judecătoria mixtă Braşov, secţia c. f. ordonă o nouă licitaţie asupra imobilului înscris în c. f. a comunei Codlea No. 1402 din circumscripţia Judecătoriai mixte Braşov, No. topogr. 1863 casă şi curte în extensiunea de 123 st. p. situată în comuna Codlea No. 761 cu preţul de strigare de 46.000 Lei. Pentru ieşire din indiviziune.

Se fixează termen pentru ţinerea licitaţiei pe ziua de 18 Aprilie 1942 ora 11 a. m. în Braşov, Palatul Justiţiei parter camera No. 12.

Supraoferta este obligatorie chiar dacă supraofertantul nu se prezintă la licitaţie.

Cei care voiesc să liciteze sunt dator să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% în numerar din preţul de strigare şi să semneze condiţiunile de licitaţie.

Braşov, la 20 Martie 1942.

Judecător, Aj. dir. c.f.
A. Matei. I. Arhip.

Informațiuni

Gazeta Transilvaniei

dorește sărbători plăcute tuturor colaboratorilor, cititorilor și sprijinitorilor săi.

Hristos a înviat!

Pentru cititorii noștri

In urma scumpirii hârtiei de tipar și a reglementării prețului de vânzare al ziarelor, suntem nevoiți să facem și noi unele schimbări în prețul de abonament.

Abonamentul anual al Gazetei Transilvaniei va fi dela 1 Aprilie 1942 lei 300.— pentru autorități și șoc. 600.— pentru țărani 150.—

La aceste sume se mai adaugă timbrele prescrise de lege la eliberarea chitanței de plată.

Toate abonamentele plătite înainte de 1 Aprilie a. c. se consideră integral plătite cu prețul vechiu. Prețul unui număr rămâne 2 lei.

Abonamente de sprijin

Dr. Ioan Iosif avocat, Rupea	Lei 1000
Regia Intrepr. Municip. Brașov	2000
Lt.-Col. rez. Vasile Mosora, Brașov	1000
Dr. Gheorghe Moroianu, f. rector Acad. Comercială, Brașov	1100

Judecătoria Rurală Rupea

Nr. 1948/1941 c. f.

Publicație de licitație

In cauza de executare a masei falimentare a Băncii „Economia” din Rupea contra urmărilor Flagner Frederic și Flagner Adolf din Rupea Judecătoria fixează termen pentru vânzarea imobilelor urmărilor cuprinse în c. f. ale comunei Rupea Nr. 429, 885, 1038, 1412. A+ Nrii. top. 6207, 6208, 2625/1, 6184, 6184/1, 6184/2, 6184 3, 6184/4, 6184/5, 6184/6, 6184/7, 6184/8, 6184/9, 6185, 6186, 6187, 6188, 6189, 6190, 6191, 6192, 6193, 6194, 6194 1, 6205, 6206, 6223, în 1/2 parte Nrii. top. 4783 2 în 6/48 parte Nrii. top. 2121/2, 2255, 2255/1, 2255/2, 2256, 2257, 2258, 2276, 2277, 2278, 2255/4, 2255/5, 2274 1, 2255/3, 2274/2, 2275, 2085, 2080, 2081, 2121 3, 2122, 2122 1, 2123, 2123/1 pentru încasarea creanței urmăritoarei în suma de 84,892 Lei cap. și acces.

Licitarea va avea loc la sediul Judecătoria Rupea secția cărților fundare în ziua de 15 Aprilie 1942 orele 15.

Rupea, la 19 Decem. 1941.

Judecător
ss. Petre Nica ss. S. Itoafă
p. aj. dir. c. f.

Judecătoria rurală Rupea

Nr. 1849—1941 c. f.

Publicație de licitație

In cauza de executare a masei falimentare a Băncii „Economia” din Rupea contra urmărilor Bănuțiu Dumitru, Bănuțiu Gheorghe, Borcoman Ioan, Homorozean Gheorghe și Bănuțiu Maria nasc. Borcoman din Rupea, judecătoria fixează termen pentru vânzarea imobilelor urmărilor cuprinse în c. f. ale comunei Rupea Nr. 47, 552, 632, 819, 1305, 2670 A+ 3220, 3745, 3746, 4308, 4309, 4580, 4581, 4582 în 2 4 parte. Nrii top. 5553 în întregime, Nr. top. 3440 14 în 1 2 parte, Nr. top. 1163 1 în întregime, Nr. top. 3747, 3749 în 1/4 parte, Nr. top. 776 în întregime pentru încasarea creanței de 80,759 Lei capital și accesorii.

Licitarea va avea loc la sediul Judecătoria Rupea Secția cărților fundare în ziua de 14 Aprilie 1942, orele 15.

Rupea, la 19 Decemvrie 1941,
Judecător, p. aj. dir. c. f.,
ss. Petre Nica. ss. S. Itoafă.

Cronica Războiului

In locul cronicei diplomatice: prinos Invierii

de **Mardare Mateescu.**

Fășii de purpură brăzdează cerul care ar trebui să fie primăvărat. Din când în când, o pală de vânt rece seceră razele soarelui, împrăștiind câte o mână de steluțe cristaline, fulgi de nea. Sunt mulți ani, de când iarna nu și-a mai întins împărăția peste moșioara înverzită a lui Prier. Trăim însă un an de războiu și firea pare că se încordează ca și oamenii, în dorința de a face un salt mare peste clipe, în căutarea aceluși „mai bine”, atât de dorit.

E un adevărat an de războiu; soarele se bate cu norii, ghiociei — blajinii și delicații ghiociei — se bat cu ultima pojghiță de zăpadă și mugurii pomilor duc la rândul lor o bătălie defensivă cu rarii și mărunții fulgi de nea, în vreme ce oamenii duc bătălia cea mai înverșunată pentru idealuri naționale, pentru idei sociale, pentru mai multă dreptate.

In mijlocul acestor imagini întunecate, coboară vestea luminoasă a ridicării din morți a lui Hristos. Ea pătrunde deodată, în palatele mari ca și în tranșeele câmpului de luptă; în căsuțele umile, ca și în cantonamentele troenite ale marilor comandanți de oștire. Fiecare din noi se lasă pătruns de dogoarea cre-

dinței, care prin Inviere capătă sfântă și dumnezeiască investire. In preajma marelui iureș izbăvitor, speranțe și hotărâri se încleștează de buza tranșeei, în sufletul cu imaginea unui Isus care a suferit și s'a jertfit pentru triumful luminii între oameni.

Invierea, este pentru noi mai mult decât un simbol, e temelia rezistenței noastre în veacuri. Prin Inviere, credința noastră în Hristos capătă temeuri divine, căci suindu-se la ceruri, Fiul Omului se dovedește slăvit Fiul al Tatălui ceresc. Sărbătorind nemurirea lui Isus, noi am afirmat peste secole convingerile noastre în rezistența acestui neam sub semnul Crucii.

De aceea, sărbătoarea Invierii din acest an, a laurilor de glorie după o amară înjosire; a reînfrâșării hotarelor, după o haină sfârtecare a acestora; a reconfermării virtuților noastre, după ce ele au fost contestate, devine pentru noi sublimul suport moral în lupta care încă nu s'a sfârșit. Cu sufletul încălzit de balsamul Invierii de azi și cu amintirea tuturor învierilor noastre din morți, adăstăm mai dârji ca niciodată popasul invierii veșnice a neamului frânt cu roata, dar niciodată înfrânt.

In așteptarea mării ofensive

Pe frontul de Răsărit, situația se menține încă în forma care a luat-o la începutul iernii și cu toate încercările bolșevice de a aduce oarecari rectificări frontului aliat, niciuna din încercări n'a reușit.

Dacă în partea de Nord a frontului Rușii au putut realiza unele infiltrații, luptând și astăzi din răspuneri spre a le putea menține, în momentul când trupele germane fac preparativele lor pentru atacul decisiv, în schimb partea de sud a frontului, care prezintă cea mai mare importanță, n'a suferit niciun fel de modificare. Socotind că în acest sector al frontului trupele aliate vor da șocul cel mai puternic, Rușii nu se înșeală deloc, de oarece pare tot mai mult sigur ca prelușului ofensivei celei mari să-i urmeze un asalt energic împotriva porțiilor Caucazului.

Știind că Rușii dispun de importante efective de rezervă și de oarecari materiale de războiu sosite în cursul iernii, e bine totuși să cunoaștem că și dispozitivul aliat a fost regenerat și echipat în mod cu totul excepțional în vederea șocului ce va trebui să dea inamicului în primăvara aceasta. Când va avea loc acest șoc nu interesează, dar pornirea la atac va fi condiționată în bună parte și de îmbunătățirea vremii. Preparativele făcute de comandamentul german au pus pe gânduri, atât pe Ruși cât și pe Englezi. Se vorbește că generalii Budioni și Vorosilov ar fi fost însărcinați cu organizarea forțelor de rezervă sovietice. Dacă Rușii

mai au, ori nu, capacitatea de organizare a unei rezistențe, ne-o vor spune lunile ce urmează, în cursul cărora se hotărăște situația definitivă a frontului de Est. E însă îndoelnică și pare cu desăvârșire exclusă această rezistență rusească.

In linii generale se poate arăta că pe frontul de răsărit ne aflăm în faza unor lupte violente. Bineînțeles, greutatea frontului se menține, precum spuneam mai sus, în partea de sud, începând dela Kursk și până în regiunea Rostov-Taganrog, plus frontul separat al Crimeei. Relatări recente ne arată că în sectorul nordic atacurile sovietice au fost în permanență relativ slabe, efectivele foșite neîntrecând niciodată valoarea unui batalion. Acest lucru se datorește zăpezilor, care se mențin vreme de șase luni pe an.

O singură excepție în sectorul nordic o indică luptele grele ce s'au desfășurat în fața Leningradului. Deasemeni merită să fie menționate puternicele atacuri rusești din regiunea Viazma, care de fiecare dată sunt sfărâmate de rezistența tenace a aliaților.

In sectorul sudic, au avut loc în jurul Harkowului noi lupte înverșunate, de pe urma cărora Rușii s'au ales cu alte pierderi de oameni și materiale de războiu.

In peninsula Kerci se înregistrează o slăbire a atacurilor sovietice. In ultimele zile neavând loc nicio operațiune importantă.

Pe întregul front de răsărit însă, artileria și aviația sunt permanent în funcțiune.

Pregătirea atacului asupra Australiei

Situația în Pacific se menține aceeași. Japonezii, deși au mai redus intensitatea ofensivei, lu-

crează însă în diferite direcții ale marelui front, fără a lăsa să se vadă precis ținta viitoarelor

ofensive. Rămân însă în vigoare toate datele care să lase a se prevedea marele atac asupra continentului australian. Se pare însă, că acest atac nu se va produce chiar atât de curând pe cât era așteptat și unii experți sunt chiar de părere că până la sfârșitul verii forțele japoneze nu vor căuta să depășească Port Moresby din Noua Guinee. Pe de o parte Japonezii trebuie să țină seamă de marile inundații care au avut loc în ultima vreme, iar pe de altă parte trebuie să înfrântă în mod definitiv rezistența dâră a australianilor în Noua Guinee, condiție fără de care n'ar avea vreun rost începerea unui alt atac. Acest concurs de împrejurări ar putea favoriza acțiunea defensivă a generalului Mac Arthur și cu toate că până azi americanii n'au mai vorbit despre convoaie trimise în ajutorul Australiei, acestea ar putea totuși să fie îndrumate ulterior.

In schimb, Japonezii au ținut să-și facă simțită prezența în recent ocupatele Insulele Andamane din golful Bengal, trimițând avioane deasupra porturilor Colombo și Trincomali din insula Ceylon. Se știe că la Trincomali se află azi ancorată aproape toată flota britanică din Oceanul Indian și că atare situația acestei flote devine foarte puțin comodă. Din contră situația este chiar foarte amenințătoare.

Pe frontul Birmaniei

Pe cât de liniștită apare situația militară în celelalte regiuni ale Extremului-Orient, pe atât de violente sunt luptele care se dau pe teritoriul Birmaniei. Telurile japoneze în momentul de față, sunt pe de o parte de a cuceri provincia Pnome, bogată în petrol, iar pe de altă parte, de a închide complet circulația în partea de Nord a țării, întrerupând orice posibilitate de comunicație între China și India.

După unele păreri, reușita operațiilor din Birmania depinde în cea mai mare parte de felul cum va reacționa India, socotindu-se ca vizita d-lui Stafford Cripps acolo are un caracter militar.

Tot în legătură cu operațiunile din Extremul Orient, merită relevat faptul că amiralul King, șeful flotei navale a Statelor Unite a fost chemat în fața unei comisii a afacerilor navale pentru a da seamă despre inactivitatea flotei americane cu ocazia diferitelor pierderi pe care aceasta le-a suferit.

Ceea ce se impută amiralului King, e faptul că pierderile flotei americane au avut loc nu în cursul unor lupte, ci în porturi insuficient păzite sau în apele teritoriale, unde atât submarinele japoneze cât și cele germane se plimbă în voie.

Cinema „Astra”

prezintă pe:

Mariane Hoppe, Carl Ludwig Diehl într'un film puternic

CĂI GREȘITE

Redactor responsabil
ION BOZDOG